

הנדון: החלטת יו"ר הכנסת לסגור את הכנסת - בלתי חוקתית

אנחנו, חברי סגל בפקולטות ובבתי הספר למשפטים החוקרים והמלמדים משפט חוקתי ומשפט ציבורי, פונים בעניין סגירת הכנסת, מתריעים על אי-החוקתיות של המהלך, וקוראים לכינוס של הכנסת ללא דחיה.

מדינת ישראל מצויה במצב חירום בריאותי שהתגלגל למשבר חוקתי קיצוני. יו"ר הכנסת הודיע על דחיית ההכרעה על הקמת ועדות הכנסת על אף בקשה מפורשת של 61 חברי הכנסת לקיים הליכים בכנסת, להקים ועדות ולפקח על הממשלה.

אמנם מכח חוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, תשכ"ח-1968, "יושב ראש הכנסת רשאי לתת כל הוראה ולנקוט כל אמצעי הנראים לו דרושים לקיום הסדר והבטחון במשכן הכנסת וברחבה". ואולם, כל סמכות מחייבת הפעלתה בשיקול דעת ומתוך שיקולים ענייניים. בהיתן ההתמודדות הרפואית עם משבר הקורונה, המשבר הכלכלי במשק, הוראות החירום המאפשרות מעקב אחר האזרחים והגבלת פעילות בתי המשפט, ישנה **חשיבות עליונה בפעילות הכנסת וועדותיה** לשם פיקוח על הממשלה שעודנה, יוזכר, ממשלת מעבר המכהנת מכח עקרון הרציפות ולא מכח אמון העם.

אין כל איסור על הכנסת להתכנס והיא מוחרגת מהוראות משרד הבריאות – וכך צריך להיות – בשל היותה שירות חיוני. ככל שתהינה הגבלות על פעולת הכנסת, יש למצוא דרכים חלופיות לאפשר את עבודתה התקינה והמלאה. כשם שיו"ר הכנסת רשאי, בנסיבות מיוחדות, לכנס את הכנסת במקום אחר ממקום מושבה, כך יש למצוא פתרונות לכינוסה גם בנסיבות הנוכחיות, תוך שימוש באמצעי זהירות רפואיים או תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים אחרים.

יובהר כי גם בתקופת חירום, הרשות המחוקקת והעצמאית שנבחרה כדין והמייצגת את הריבון – ציבור האזרחים – לא מפסיקה לפעול. אין ולא יכול להיות ואקום שלטוני. אין בסמכותו של יו"ר הכנסת למנוע מן הרוב הנבחר לפעול במסגרת הכנסת. הכנסת, כאמור בחוק-יסוד: הכנסת, היא בית הנבחרים של המדינה ואין אף בכוחן של תקנות שעת חירום להפקיע את תוקפו של חוק היסוד או לקבוע בו תנאים. מכח תפקידה, הכנסת היא גם הזרוע המפקחת על הממשלה. במיוחד בימים אלו בהם כח רב מרוכז אצל הרשות המבצעת, הכנסת היא המוסד המרכזי שעליו לפקח על פעולות הממשלה והחלטותיה.

תחת מסך עשן כבד של לוחמה עצימה בנגיף הקורונה - שהיא ללא ספק חשובה וחיונית, בערפל הקרב, הדמוקרטיה הישראלית מצויה בסכנה חמורה. אנחנו קוראים לכנס את מליאת הכנסת באופן מידי ולפעול ללא דיחוי להרכבת הוועדה המסדרת ועל מינוי ועדות הכנסת הרלוונטיות. דווקא בשעת חירום זו יש לעמוד על המשמר ולא לאפשר את כרסום יסודות המשטר הדמוקרטי.

על החתום:

1. פרופ' רונן אברהם, אוניברסיטת תל אביב
2. פרופ' (אמריטוס) יוסף אדרעי אוניברסיטת חיפה
3. ד"ר אורי אהרונסון, אוניברסיטת בר אילן
4. ד"ר עינת אלבין, האוניברסיטה העברית
5. ד"ר זיו בורר, אוניברסיטת בר אילן
6. פרופ' איל בנבנישתי, האוניברסיטה העברית
7. פרופ' מיכאל בירנהק, אוניברסיטת תל אביב
8. פרופ' ישי בלנק, אוניברסיטת תל אביב
9. פרופ' ארנה בן-נפתלי, המסלול האקדמי - המכללה למנהל

10. ד"ר **איתי בר-סימן-טוב**, אוניברסיטת בר-אילן
11. פרופ' **גד ברזילי**, אוניברסיטת חיפה
12. ד"ר **נטע ברק קורן**, האוניברסיטה העברית
13. פרופ' **אייל גרוס**, אוניברסיטת תל אביב
14. פרופ' **חנוך דגן**, אוניברסיטת תל-אביב
15. ד"ר **נטלי דודזון**, אוניברסיטת תל אביב
16. פרופ' **יואב דותן**, האוניברסיטה העברית
17. ד"ר **תמר הוסטובסקי ברנדס**, הקריה האקדמית אונו
18. פרופ' **אלון הראל**, האוניברסיטה העברית
19. פרופ' **רבקה ווייל**, המרכז הבינתחומי הרצליה
20. פרופ' **מוחמד ותד**, המכללה האקדמית צפת
21. ד"ר **עלא חיידר**, המכללה האקדמית צפת
22. פרופ' **צביקה טריגר**, המסלול האקדמי – המכללה למנהל
23. ד"ר **רותי לבנשטיין-לזר**, המסלול האקדמי – המכללה למנהל
24. ד"ר **דורין לוסטיג**, אוניברסיטת תל אביב
25. פרופ' **אסף לחובסקי**, אוניברסיטת תל אביב
26. ד"ר **אליאב ליבליך**, אוניברסיטת תל אביב
27. פרופ' **מני מאוטנר**, אוניברסיטת תל אביב
28. פרופ' **גיא מונדלק**, אוניברסיטת תל אביב
29. ד"ר **איתמר מן**, אוניברסיטת חיפה
30. פרופ' **קנת מן**, אוניברסיטת תל אביב
31. פרופ' **סוזי נבות**, המסלול האקדמי – המכללה למנהל
32. ד"ר **שירלי נוה**, המכללה האקדמית ספיר
33. ד"ר **אילן סבן**, אוניברסיטת חיפה
34. ד"ר **הלל סומר**, המרכז הבינתחומי הרצליה
35. ד"ר **איריס סורוקר**, המסלול האקדמי – המכללה למנהל
36. ד"ר **מיכל סליטרניק**, המכללה האקדמית נתניה
37. ד"ר **איילת סלע**, אוניברסיטת בר אילן
38. ד"ר **מיטל פינטו**, המכללה האקדמית צפת והקריה האקדמית אונו
39. ד"ר **לטם פרי-חזן**, אוניברסיטת חיפה
40. פרופ' **אלכסדר (סנדי) קדר**, אוניברסיטת חיפה
41. פרופ' **רועי קרייטנר**, אוניברסיטת תל אביב
42. פרופ' **דוד קרצמר**, האוניברסיטה העברית
43. ד"ר **שירי רגב-מסלם**, אוניברסיטת בר אילן
44. פרופ' **פרנסיס רדאי**, האוניברסיטה העברית
45. פרופ' **איסי רוזן-צבי**, אוניברסיטת תל אביב
46. פרופ' **יניב רוזנאי**, המרכז הבינתחומי הרצליה
47. פרופ' **אמנון רייכמן**, אוניברסיטת חיפה
48. ד"ר **יאיר שגיא**, אוניברסיטת חיפה
49. פרופ' **גילה שטופלר**, המרכז האקדמי למשפט ולעסקים
50. פרופ' **הילה שמיר**, אוניברסיטת תל אביב
51. ד"ר **אדם שנער**, המרכז הבינתחומי הרצליה
52. פרופ' **שמעון שטרית**, האוניברסיטה העברית
53. ד"ר **יופי תירוש**, אוניברסיטת תל אביב והמכללה האקדמית ספיר